Nathalie Ch. Henneberg

STĂPÂNII OREI

În româneşte de VLADIMIR COLIN [1]

[1] Titlul original: *Les Maîtres de l'heure* şi a apărut în Fiction Spécial, n° 12, 1967. Povestirea a apărut în limba română în nr. 364-365/1970 din „Colecţia Povestiri ştiinţifico-fantastice”.

EXTRAS DIN CHARTA SPAŢIO-TEMPORALĂ

Coborând de-a lungul vremurilor, Stăpânii Orei ştiu:
Nimic nu se cuvine schimbat în efectele prevăzute de marea armonie a cauzelor (în afara oscilaţiilor probabilităţii, în afara freamătului slabelor inimi omeneşti).
Ţinând seama de aceste inevitabile restricţii, călătoriile în timp sunt practicabile din 2 000 în 2 000 de ani, perioadă-limită în care evenimentele nu lăsă alte urme decât radioactivitatea, deplasarea axelor, resturile de ceramică şi de arme ruginite - atunci când e vorba de trecut - şi nu alcătuiesc decât un hăţiş de imprecizii, privind viitorul.

1.

Era în septembrie 1942.
Lectora Emma Ciub străbătu, în chip de ciclon, localurile cenzurii militare a regiunii, pătrunse în biroul Annei Osten, redactor, şi - cu un gest teatral - proiectă pe masa acesteia un pachet de lungi plicuri violete. În aceeaşi clipă un grup de fascişti gândea că o să planteze drapelul cu crucea încârligată în vârful muntelui Elbrus, un rezistent murea în Franţa, un cuptor se aprindea la Auschwitz, blindatele lui Rommel se puneau în mişcare la Marsa Matruh. Aici, la Damasc (Siria), o amiază de peruzea intra printr-o fereastră deschisă şi frunzuliţe purpurii de bougainvilleri ploau în curtea interioară.
Anne îşi puse lungile mâini aurite pe fabulosul morman de mesaje (curierul armatelor 8 şi 9) şi-şi ridică, sub ciucurii

negri ai părului neted, doi ochi orizontali, de forma frunzei de salcie. Nu puse nici o întrebare. Cu greu ar fi putut cele două colaboratoare să semene mai puţin: Anne, mlădie ca o lamă, cu hazul ei de campioană de tenis, cu armura de filozofie surâzătoare*;* Emma, abruptă ca o stâncă, dar atât de romanţioasă! „Nu-i rea, gândi Anne. Se răzvrăteşte pentru că pune totul la inimă şi, cum e urâtă, crede în răutate... Iată, ceva mai puţine rotunjimi, un coc mei puţin şters, un nas mai puţin cârn (ucrainenii zic: „să nu ploua în e!”) şi Emma ar fi o fată de treabă, poate chiar blândă...” Dar nu era nimic de făcut, măcar în privinţa nasului Emmei. Ea risipise pe masă plicurile violete şi striga:

— Na, admiră! Tu, care le iei întotdeauna apărarea celor din FFL[2]! Citeşte asta!

Asta era una şi aceeaşi misivă, altminteri scrisă cu eleganţă, fixând întâlniri peste o săptămână unui număr de opt doamne din cartierul rezidenţial. Cu cea mai vagă poezie, toate scrisorile reaminteau destinatarelor „o întâlnire de neuitat” din timpul precedentei permisii şi exprimau speranţa unor clipe încă şi mai înălţătoare.

Numele doamnelor varia, dar semnătura rămânea aceeaşi: **Frank Allen**. După iniţiale şi în ciuda consonanţei anglo-saxone, tipul făcea parte din aviaţia franceză (din 1941, numeroşi voluntari FFL purtau, ca măsură de precauţie - familiile lor rămânând în Franţa -, nume canadiene sau engleze).

— Ei bine? întrebă Anne, fără a se arăta nerăbdătoare.

Sacii de corespondenţă poştală erau alcătuiţi în special din asemenea bilete. Veneau din Benhazi, din Tobruk, din Djibouti. Tuturor băieţilor ăstora nu le păsa de faptul că-i furnizau inamicului elemente utile. Recent înfiinţat, serviciul

---

[2] FFL = Forţele Franceze Libere.

cenzurii era înecat de valul ăsta de nepăsare. Funcţionarii puteau doar decupa sau acoperi cu tuş informaţiile militare prea evidente. Anne se întreba dacă treaba asta complica munca spionilor... Nu numai că se scria, dar se şi vorbea mult, iar un combatant în permisie nu se aflase niciodată singur pe pietrele străzilor din Beirut sau Damasc. Şi tocmai asta o scandaliza pe Emma!

— Ei bine, scuipă ea, roşie toată, asta-i tot ce găseşti să spui? E... e imoral! Îi cinstim, sunt nişte cruciaţi, nu-i aşa? Nişte îngeri înarmaţi, în slujba dreptăţii! Şi ăsta, cu turma lui de femei! Le cunosc pe toate, îţi dai seama. Două dansatoare, patru femei măritate, o diaconiţă şi o minoră - care lucrează aici!

În legătură cu cea din urmă, ar fi fost multe de spus... Dar nu erau acolo pentru a sta de vorbă! Cinci sute de scrisori de sac (şi un număr incalculabil de saci) aşteptau controlul: scrisori în engleză, în franceză, arabă, spaniolă, maori..., scrisori secrete ale combatanţilor din Pacific, în graiul fiecărei insule, şi cele ale femeilor voalate din Deir-Ez-Zor, care nu vorbesc decât limbajul lor special, „limba haremurilor din Deir-Ez-Zor”. Misive dictate vagmistrului, scribului din sat, secretarei de direcţie, vrăjitorului... Oraşul era o imensă gară de triaj a corespondenţei şi Emma găsea timpul să vegheze asupra moralităţii celor din FFL!

— Nu văd... începu Anne.

— Nimic! Fireşte, nu vezi nimic! În ochii veacurilor viitoare vom reprezenta o epocă eroică! Eroică! Dacă vreodată maşina lui Wells... vreau să spun, dacă vreodată un călător, explorând timpul, ar cădea printre noi, el n-ar trebui să vadă decât Idealul, Eroismul! Şi... şi puştii ăştia lipsiţi de creier dezorganizează spatele frontului! Îl corup, îţi spun! şi apoi pomeneşte toate oraşele prin care trece şi

pune şi data! Ai putea să-i urmăreşti deplasarea pe o hartă! O hartă! (Emma nu repeta niciodată mai puţin de două ori un adevăr elementar.) Cei de la Stalingrad, în schimb...

Arme n-o moi privea. În faţa fântânii de marmură înverzită, în curte, un copilaş arămiu gol-goluţ prindea apa cu palmele larg desfăcute. Pe malurile Volgăi, katiuşele îşi reluau lunga răguşeală şi, prefăcut într-o floare roşie cu helicopterul lui, singurul general neamţ niţel poet sărea pe aeroportul din Kiev. Emma Goebbels îşi lua copiii la plimbare. În nisipurile libiene, băieţi necunoscuţi se băteau, mureau, voiau cu deznădejde să trăiască. Istoria e lipsită de morală.

— Le doresc celor din Stalingrad să-şi petreacă permisia pe Barada[3], zise d-ra Oslen. Şi chiar şi călătorului prin timp!

În aceeaşi seară Anne era invitată la masă de colonelul L. (din serviciile speciale britanice), căruia toată lumea îi spunea simplu „Lord”, cu toată ambiguitatea pe care faptul o comporta. S-au povestit mii de istorii despre acele vremuri epice şi despre colaborarea serviciilor speciale aliate, pe ruinele vechilor rivalităţi coloniale. Asta nu împiedica darea de lovituri în picioarele vecinului. Dacă Anne se afla acolo, tovarăşul-şi-şeful ei o autorizase, iar dacă Lord o invitase, o făcuse cu gândul nemărturisit de a-l supăra pe numitul „tovarăş-şi-şef”. Cu toate acestea, în cursul serii, la un moment dat, când un colonel australian povestea nişte bancuri fantastice despre propriul lui regiment, când apa se evapora pe marginile vaselor-răcitoare şi când lumânările ascunse printre florile de şofran dăruiau femeilor un ten de perlă, Lord o trase lângă un pervaz ce domina fluviul şi o sfătui - pe şleau - să plece din

[3] Fluviu ce curge prin Damasc.

Damasc.

— E un avertisment? întrebă ea, ridicându-şi mult sprâncenele desenate cu pensula.

— Nu, un semnal de alarmă.

— Ne merge deci mai rău?

— Întrebarea ar cere un răspuns nuanţat: ne-ar putea merge mai rău dacă, într-o anume epocă imprecisă, lucrurile ar fi mers, într-adevăr, bine. Dar, cum din vremea campaniei din Franţa n-am cunoscut vreo ameliorare, fie şi relativă, mă mărginesc să spun: nu merge bine.

Colonelul L. era gras şi palid, cam umflat, cu o faţă inteligentă şi tristă, à la Charles Laughton. Nimeni nu suferea mai mult de căldură, de vântul uscat al pustiului, de umiditatea vâscoasă a tropicelor. Agent al serviciilor secrete, fin precum chihlimbarul, se defula povestind cum cultiva ciocolată în Djezireh şi lame la Dalai-Lama. De fapt nu era decât tragic contaminat de ţările în care slujise; fatalismul oriental, tristeţea slavă alcătuiau între el şi Anne o legătură subtilă, prietenească şi plină de ură. Spuse, privind-o între sprâncene:

— Draga mea, cum n-ai pe nimeni printre băieţii ăştia, care, în definitiv, merită ceva mai bun, ar fi mai bine să pleci.

— Unde?

— Asta, spuse Lord, e o întrebare cuminte. N-ai nicăieri rude, nici...?

— Nici, dacă vă interesează, vreun amant.

— Ţi-aş putea oferi adăpostul casei mele din Devonshire, dar mă îndoiesc c-ai binevoi... Sau bungalowul meu din Calcutta. În afară de asta, orice loc e mai puţin primejdios decât ligheanul ăsta al Orientului Mijlociu, în care suntem încolţiţi.

— Nu-i un lighean, e o linie fortificată!

— Mda. O să crăpăm aici ca nişte şobolani şi ce-i mai rău e că, peste câţiva ani, nimeni nu va mai şti nimic. Nu-mi vorbi de 11 noiembrie sau de alte date istorice. Bineînţeles, nimeni nu confundă morţii de la Verdun cu cei de la Waterloo! Dar bătăliile din Asia şi Africa au un caracter nemăsurat şi anonim, între Arbela şi Ierusalimul eliberat abia dacă răzbat până la noi câteva sfărâmături de platoşe şi o larmă de masacre. Evenimentele de aici sunt aidoma imaginilor văzute printr-o cascadă: tulburi şi lipsite de proporţii...

Anne făcea un efort pentru a asculta. Dincolo de copacii de şofran, colonelul australian povestea, pentru a suta oară, povestea Anzacului care-i vinde unui negustor sirian un purcel închis într-o cuşcă cu gratii. Regimentul porneşte, şi ce se descoperă în cuşcă? Un alt Anzac, sforăind ca un porc! Comandantul francez, „tovaraş-şi-şef” al Annei, tuşi uşor. Lord adăugă:

— Nu ştiu dacă eşti bine informată asupra împrejurărilor actuale. Iată: am suferit la Knightbridge cel mai mare dezastru motorizat al timpurilor moderne. Rommel ne-a atras toate blindajele într-un hârdău al satanei, în inima deşertului libian, şi le-a distrus. Pe toate. Mai târziu, exploratorii vor descoperi pe întinderea asta posomorâtă un cimitir de monştri înarmaţi... Trupele noastre s-au pomenit de la o zi la alta fără armură, fără arme moderne, cu frontul din Libia descoperit şi cu Suezul oferit ca o inimă scoasă la vedere. Eşti poate prima femeie care afli toate astea. Şi ultima: astfel de treburi nu le prea interesează pe femei... A trebuit să facem faţă în grabă dezastrului, să aducem bucată cu bucată pe mare, prin Arhanghelsk, noi divizii blindate şi în timpul ăsta, să astupăm spărtura cu carne vie.

Să rezistăm cel puţin trei săptămâni, pe un teren ca-n palmă, lângă un puţ, împotriva tancurilor, a artileriei, împotriva italienilor şi germanilor. Lupta s-a numit...

— Bir-Hakeim, spuse Anne. Francezii s-au ţinut bine.

(Peste două generaţii va fi poate numele unui film. Sau al unei staţii de metro. Ce însemnătate are?...)

Pentru întâia dată Lord se plecă; o privea cu oarecare mirare:

— Ştiai, Anne?

— Bineînţeles. Ştiu şi că ora H bate la uşă, că motorizatele lui Rommel se află în drum spre Alexandria, că Tobruk a căzut şi că palestinienele bogate îşi vând perlele şi blănurile înainte de a fugi în pustiu. Şi că la Bir-Hakeim am fost nevoiţi să ne lăsăm morţii pradă şacalilor, cu ochii deschişi în soare.

— Noi?

— Când eşti într-o tabără te legi de ea, nu?

— Aş vrea să fiu cu două săptămâni mai bătrân, şopti Lord. Călătoria prin timp - ce vis!

O conduse din nou până la masă şi, cât mai dură cina, se arătă de o veselie absolut defazată.

2.

O săptămână mai târziu (norii de fier nu erau decât încă şi mai grei), Anne se întorcea acasă, unde o aştepta un dejun singuratic. Locuia în cartierul Sharaf, în spatele statului-major francez, într-o casă liniştită, cu o răcoroasă curte interioară, umbrită de chitri şi de neramzieri, care fac un fel de mici portocale amare, bune de zaharisit. O mobilase cu covoare de-ale beduinilor, cu perne de piele şi cu două pisici de culoarea lunii; câteva despărţituri de grajd

de la intendenţă slujeau drept canapele. O servitoare mută, venită din ghetto, o scutea pe d-ra Osten de palavrageli; de când cu ultimele evenimente (există întotdeauna „ultime evenimente”) şi cu exodul, Anne nu aprecia nimic mai mult decât tăcerea.

Lăsa în urmă o Polonie ocupată, Universitatea din Cracovia pustie, lagăre şi oseminte. Născută dintr-o mamă angevină, izbutise - din ambasadă în consulat - să ajungă la Forţele Franceze Libere, dar trecutul şi toţi ai ei dispăruseră. Suferea din pricina acestei lumi întregi, dispărute, ca de pe urma unui mădular tăiat.

Între două bătălii, nişte militari distraţi o trecuseră la cenzură „pentru că ştia toate limbile alea...” Nici o scrisoare în poloneză, sârbă sau ucraineană nu trecu prin mâinile ei. Treaba cea mai urgentă care-i revenea d-rei Osten consta în ridicarea unui stăvilar pentru a comprima mareea panicii: lumea liberă suferea de spionită.

...Oare cerul să fi fost de culoarea peruzelei incandescente numai pentru că aveam pe atunci cu toţii douăzeci de ani? Chiar oraşul sever, ţepos de minarete, ce aveau să slujească drept puncte de observaţie, oraşul împărţit în trei ghettouri apărate noapte de noapte cu lanţuri ruginite, întinse pentru preîntâmpinarea masacrelor („dacă asasinii vin în goană şi sunt ţinuţi în loc de lanţuri, se vor opri niţel şi poate că vom avea astfel o clipă în plus, una singură, pentru a ne adăposti în biserică sau în sinagogă, nu-i aşa?...”) chiar Damascul îmi apare azi într-o lucire albastră. Ieşeam din marile canicule ca dintr-un cuptor; toţi migdalii din Ghutta erau roşcaţi. În grădinile tainice în care, precum cu secole în urmă, vieţi înfloresc şi se ofilesc în tăcere, menta şi iasomia te ameţeau cu miresme. Sosind acasă, Anne deschise poarta cu o mare cheie împodobită,

adevărată cheie de fortăreaţă, atârnând greu în geantă şi care - avea să afle mai târziu - se potrivea la jumătate dintre casele de pe stradă.

În vestibulul tărcat de perdele - într-un fotoliu împins către mijlocul încăperii - dădu peste un tânăr înalt, cu păr de vulpe, în halat de baie, tolănit cu o obrăznicie de necrezut. Un Adam de Michel-Angelo, cu care n-avea nici în clin nici în... Muşchi exemplari, gene inadmisibile. Şi dormea.

În vremea aceea, în Orient şi aiurea, ni se întâmpla să adunăm militari aliaţi de prin locurile şi din poziţiile cele mai neverosimile. Mari îngeri fără aripi spânzurau de toate clopotniţele; erau paraşutaţi şi-i ajutam. Dar ăsta trecuse prin plafon. Venit de nicăieri, avea ecusonul cu FFL, arma automată pusă curmeziş pe genunchi şi dormea - atâta tot. Cu toate astea, când Anne traversă raza care-i cădea peste pleoape, se ridică dintr-o mişcare, treaz de-a binelea, ca un ostaş în alarmă, cu o expresie de hotărâre şi de groază, ce-i sluţea obrazul frumos. Totul nu dură decât o secundă. Acum se şi înclina cu un fel de graţie demodată, dezminţită de ironia zâmbetului şi se prezentă:

— Allen, din Forţele Franceze Libere. Şi dumneata, presupun, d-na Osten, de la cenzură. Vin de pe front. Un fel de proasta soţului m-a vârât aici şi m-a încuiat.

— Shalomit? Nu face decât chestii de-astea, spuse Anne, care împingea fără să-şi dea seama poarta. Fiindcă veni vorba, sunt d-ra Osten. Şi acum, ai putea să-mi explici, poate, ce vânt te aduce. Sunt grăbită.

Nu putea fi mai neîndemânatică: celălalt se îmbăţoşă:

— Grăbită? Şi eu, nici că se poate mai grăbit. Unitatea mă aşteaptă la poalele unei coline care se numeşte... am şi uitat... Ah! da, Colina celor Două Drapele. Ne aflăm în

război, vezi dumneata. Şi mi-ai stricat permisia, dedându-te la tăieturi prin scrisorile mele. Cum ea şovăia să înţeleagă: Fireşte. Trebuie să ţi se explice totul prin a + b! Mi s-a spus: oraşul ăsta e o planetă ferită! O altă lume! Şi atunci când printre Stukas şi Tigri, peste „Syrtele care nu-s nici pământ, nici mare” (vezi Herodot), peste terciul sângeros al trupurilor martirizate, peste infern, cu flăcările lui şi cu tot ce mai e, un combatant răzbate în sfârşit pentru douăzeci şi patru de ore în spatele frontului - vis nebunesc! - trebuie să-şi găsească orarele sabotate de stupiditate sau neglijenţă! Vorbesc în numele tuturor camarazilor mei! Scrisorile mi-au fost *masacrate,* doamnă!

— N-a fost vorba de neglijenţă, i-o întoarse Anne, care-şi venise în fire şi părea foarte rece. Ci numai de grijă pentru securitatea armatelor.

— Aiurea! Faptul că Favzié, Lily sau Jamilé îşi petrece noaptea în braţele lui Mohamed sau în braţele mele priveşte, de bună seamă, securitatea militară? Ei bine, nu! Vrei să-ţi spun ce s-a întâmplat? Fireşte, veneam încoace cu intenţia fermă de a face bucăţi cine ştie ce şobolan care s-a aranjat, un „deghizat fără treabă specială”, dar văd că am căzut într-o trapă diferită. Atunci o gâsculiţă din serviciile dumitale, o mumie murată în propriile-i refulări, a fost scandalizată văzând că cinci sau zece dintre scrisorile mele...

— Opt, spuse Anne, fără să vrea.

— Mulţumesc, opt... cuprindeau aceeaşi comunicare?

— N-a fost scandalizată, a fost indignată.

— Da, sună mai bine. Crezi că-i uşor să-ţi stabileşti orarul unei permisii într-un oraş unde nu cunoşti pe nimeni? Nici măcar numele unei străzi şi, Dumnezeu ştie... *O permisie, auzi*? Visezi la ea dintotdeauna, în sânge, în noroi, îţi

promiţi tot felul de chestii… şi deodată te pomeneşti cu ea ca un meteor! Cei din 1,4-18 se duceau la vetre, dar noi? Unul vine din Manchester, altul din Landerneau. Avem douăzeci şi patru, patruzeci şi opt de ore de petrecut într-un univers normal, avem douăzeci, treizeci de ani, ranchiune îngrozitoare, capul plin de vise şi să prăpădim toate astea hoinărind prin depozitul trupelor?… Şi-apoi nu-i vorba numai de asta: ne-am dezobişnuit de lume. Facem gesturi aspre, vorbim grosolan; de luni de zile nu ştim decât să ne apărăm şi să ucidem! Am uitat lucrurile cele mai simple: să intrăm într-o prăvălie, să cumpărăm ţigări... Fiecare trecător poate fi un inamic - adineauri era să te ucid! Ca să ne mişcăm prin universul ăsta încurcat - cu oameni... umani, cu femei blânde - avem nevoie de o călăuză!

— Dar toate fetele astea...

— Ce-i cu fetele astea? Nici nu le cunosc! Unii camarazi se întorc cu porthartul bucşit de fotografii. Unu-ţi vorbeşte de Lily, altul de Rika, al treilea de Farida... Vor şi ele să trăiască, li-e frică, sunt tinere, frumoase, poate tâmpite, nu-i nimic! Atunci te-apuci să le scrii. Mizezi pe curiozitate, pe uşurinţă, pe milă. Două din zece vor răspunde. Una va fi de faţă la sosire. Patru, care n-au încredere, te vor primi poate. Iată cum mi-am aranjat permisia. Şi dumneata m-ai făcut s-o ratez!

— N-am fost eu cea care...

Îi aruncă o lungă privire cenuşie; nu întrebătoare, amuzată. Ca şi cum deodată ar fi aflat despre ea o mie de lucruri. Şi n-ar fi fost din cale afară de nemulţumit...

— Ştiu. Eşti prea plină de viaţă pentru... altminteri nici nu ţi-aş vorbi… Cât despre mumie, las-o la murat.

— Nu-i o mumie. E o tânără virtuoasă. Are bărbat şi copii.

— Dar nu iubeşte pe nimeni şi nimic. Nici pe ea însăşi.

Însă asta nu-i totul. Ai totuşi partea dumitale de răspundere. I-ai îngăduit să-mi masacreze corespondenţa. Aşadar...

Ochii lui certau şi râdeau. „Din clipa aceea - îşi spuse Anne mai târziu - ar fi trebuit să-mi dau seama; nişte ochi atât de ciudaţi, aproape fără cornee! Şi alte deosebiri: urechi prea gingaşe, o faţă vizibil modelată după masca unei statui, mâini prea înguste... degetul mic nu era cumva atrofiat?...” Totuşi mai târziu le cunoscu puterea drăgăstoasă...

— ...aşadar, încheie necunoscutul, eşti nevoită să-mi slujeşti drept călăuză pe timpul celor douăzeci şi patru de ore de permisie care-mi mai rămân.

Cel dintâi semn al dereglării şi catastrofei în mers fu vizibil cu începere din acea după-amiază, când se întorcea de la serviciu. Mare din punctul de vedere al suprafeţei, Damascul era pe atunci un oraş neobişnuit de restrâns în privinţa operelor lui vii. Două treimi din populaţie (aproape toate femeile şi avalanşe de copii), erau cu grijă depuse în haremuri, militarii aliaţi erau prudent cantonaţi la marginea cetăţii, puţină lume circula pe străzi. Această circulaţie leneşă se reducea, de altminteri, îndeosebi la lunga cale şerpuitoare ce străbătea oraşul din înălţimile Mohajerin până-n piaţa Mergé, ramificându-se prea puţin. Aduna tot ce europenii considerau drept indispensabil pentru un oraş: birourile, vitrinele, un stat-major general şi un parlament. Ici şi colo, aşezaţi pe vine, orbii desenau figuri geometrice pe nisip şi negustorii ambulanţi vindeau fisticuri şi cafea amară. În ziua aceea unul dintre ei dispăruse.

Anne se obişnuise cu el, în doi ani de război. Îşi instala la colţul străzii Sharaf mica tarabă cu coconara, migdale

sărate şi seminţe de dovleac, precum şi o colivie cu un canar. Acesta ţopăia pe o stinghiuţă şi trăgea planele cu noroc. Ingenios, ambulantul adaptase un coş cotit la sobiţa cu jar, pe care prăjea seminţele: aşa născocise pentru uz propriu o instalaţie care trăgea. Negustorul zâmbea, dinţii albi îi străluceau. Într-o zi, pasărea vrăjitoare îi întinsese cu gingăşie Annei un bilet ce cuprindea o făgăduială sau o ameninţare în doi peri:

Iată că vine Stăpânul Orei!

Era vorba, fireşte, de o şmecherie astrologică, potrivit căreia fiecare oră e determinată de câte o planetă. Dar Annei îi făcea plăcere să-şi închipuie că, dincolo de dimensiunile noastre, existau nişte mari figuri luminoase ce cârmuiau spaţiul şi timpul. Cumpărând migdale sărate, le aducea o jertfă.

În ziua aceea deci, ambulantul lipsea din colţul străzii Sharaf. Îşi spuse că se dusese să se aprovizioneze sau că împlinea cine ştie ce încurcat rit al deşertului, şi trecu mai departe. La birou, Emma Ciub o întâmpină nespus de agitată:

— Ai auzit ultima noutate? Axa a lansat paraşutişti în Siria. Şi ştii unde? Deasupra Mallulei! (Era o localitate apropiată.) De altfel, nu pare să fi fost o operaţie prea reuşită, că avionul a ars! Presupun că englezii au adunat resturile! Şase, erau şase! Pentru că, în clipa asta, nu mai sunt decât doi. Idioţii aleseseră pentru marele salt nişte indigeni din Mallula, pur şi simplu: i-au îmbrăcat în haine civile şi i-au catapultat peste sat! Pricepi şmecheria? Băieţii urmau să fie ajutaţi de familiile lor... Fireşte, ele i-au predat autorităţilor aliate! Şi acum vor fi împuşcaţi. Evident, dacă ar fi fost măcar în uniformă, ar fi putut fi consideraţi drept

prizonieri de război! Dar aşa, în civil, nu mai sunt decât nişte spioni! Patru inşi! La ora asta poate că au şi fost împuşcaţi!

— Şi ceilalţi doi?

— Îşi văd încă de treabă. Se pare că ar fi nemţi. Nimeni nu-i cunoaşte şi sunt, de bună seamă, mai bine pregătiţi.

— Dar cum...?

— Păi bine, era noapte, nu? Şi apoi ăştia doi puteau avea uniforme. Uniformele noastre. Apucă-te şi deosebeşte un neamţ de un sud-african... Doar dacă n-au ars la aterizare...

— Fui! zise o mică frumuseţe, care bătea prost la maşină circularele. Sunt atât de tâmpiţi! Şi-apoi în filme spun *f* în loc de *v*! Au să pună mâna pe ei. Şi totul va reintra în ordine.

— Ceea ce nu înseamnă, şuieră Emma, care avea o bună doză de sânge baltic în vine, că nu se fac epuraţii prin oraş. Ba au şi fost arestaţi un vânzător de seminţe de dovleac, care avea un emiţător în coşul sobiţei şi o servitoare surdă.

La birou oamenii intrau şi ieşeau. Nu se vorbea decât despre cei doi ucigaşi, cărora li se dăduse drumul în plin Damasc. Nişte SS-işti. Erau puşi, în burguri, să se exerseze pe pisici vii. Apoi aveau nişte brichete - mici pistoale cu apă - ce scuipau mărunte săgeţi de gheaţă. Otrăvite cu curara, bineînţeles. Cel atins era paralizat pe loc şi mărunta săgeată se topea - pe căldura asta, vă daţi seama! Ideea unui minuscul frigider în brichetă crispă falca Annei. Dar nu trebuia să râdă.

De ce ar fi sacrificat Axa un aparat - şi nişte oameni bine antrenaţi - pentru un simplu paraşutaj deasupra Mallulei?... Trebuie să fi fost vorba despre altceva.

Oraşul era bolnav de spionită. Într-un cartier musulman, mai degrabă îngăduitor faţă de Mussolini de când acesta se

proclamase „spada Islamului”, un paşnic turist elveţian, care ceruse „un piccolo”, fusese făcut bucăţi. Toată lumea îşi amintea cu întârziere de frumoasa solie nordică a unui general aliat, care transmisese informaţii îngăduind masacrarea unei armate la Tobruk; toate femeile umblau şoldit ca Mata-Hari.

Telefonul Annei suna la 18 fără 5, iar glasul blând al tovarăşului-şi-şef al biroului 2 îi porunci să stopeze toate telegramele venite din Egipt sau Palestina, fără prejudicii asupra celorlalte corespondenţe: marea ofensivă a lui Rommel lua proporţii.

Această perioadă a războiului a fost puţin cunoscută în Europa. Ea făcu pandant Verdunului, din celălalt război. Un răgaz, se zicea. Aici se ştia însă: era o nemiloasă luptă corp la corp. Armatele dădeau îndărăt, se năpusteau ca nişte mari fiare rănite. Nu exista cruţare. Se murea în tăcere, strângând din dinţi, cu gândul la un acoperiş cu olane din Vosgi, la un golfuleţ breton. Dacă nu inamicul, atunci soarele şi deşertul dădeau gata muribunzii. „Nimeni nu va şti nimic... nimeni” ajunsese un refren uzat. La Tobruk, în piaţa mare, mărunţii Gurka şi-au tăiat gâtul sub jugulară pentru a nu se preda. Negrii şi francezii din insule, frumoşi ca nişte zei, mureau de parcă n-ar fi ştiut ce-i războiul (de fapt, nu... nu ştiau). În timpul acesta, în Europa, se năştea rezistenţa. Hitler hotărî să dea o lovitură însemnată... n-avea încredere în Rommel, avea să-l dubleze...

Când priveşti de tare departe (nu de la a sută, nici de la o mie de ani...) ce înseamnă oare sfârşitul lumii noastre? Cunoaştem măcar data când prima zăpadă a unei ere glaciare a lunecat pe cea dintâi costişă europeană? Şi numărul morţilor din Atlantida?...

3.

Aşa cum se înţeleseseră, Allen se înfăţişase la 18,30 într-o atât de strălucitoare ţinută de paradă şi înarmat cu un buchet de trandafiri atât de mari încât izbucniră amândoi în râs. „Ce-i plăcut la el, gândi Anne, e că pare să trăiască într-adevăr pentru prima dată fiecare minut; se distrează ca un copil...” Parcă simţi un ghimpe de invidie: prima seară la Damasc, prima gură de aer de Damasc, cu gustul ei de îngheţată şi de mentă... o primă melodie a muezzinului care lungeşte până la sfârşeală o notă de cristal pe care o reia un alt muezzin de rezervă, din fundul scării răsucite... Frank Allen va avea parte de toate astea; va şti oare să le aprecieze? Seara trebuia să fie desăvârşită. Tocmai se schimbase, îmbrăcând o rochie aproape elegantă - alge şi crin de apă, iar oglinda verzuie, găsită la un anticar din suk[4], reflecta o neaşteptată infantă, un gât floral înclinat, o cască netedă, neagră-albăstruie, dominată de un pieptene cu incrustaţii de sidef. „Frumoasa asta necunoscută sunt eu?...” (În chiar clipa aceea, dar pe planuri diferite, mii de prinţese spaniole, de preotese ale vechiului Egipt şi de domnişoare etrusce se priveau cu aceiaşi ochi verzi - lungi spărturi ale spaţiului-timp - în discuri de argint şlefuit, în oglinzi prinse în fildeş, în bazine cu apă întunecată - erau frumoase şi urmau să danseze.) Anne trăise prea puţin ca femeie pentru a nu preţui clipa şi ochii cenuşii care o oglindiră.

— Mă priveşti..., spuse ea tulburată.

Necunoscutul numit Frank Allen păru să se întoarcă dintr-o depărtare incomensurabilă şi se înclină:

— N-am mai însoţit niciodată la bal o fată... atât de

[4] Suk — bazar.

frumoasă. Oricât de ciudat părea, nu s-ar fi zis că minte. De altfel, adăugă, în lumea asta totul mi se întâmplă pentru prima oară. Nu ştiu nimic. Hotărăşte unde să mergem să dansăm.

— Ai totuşi unele preferinţe?

— Da. Să fie apă... Copaci adevăraţi şi flori adevărate. Muzică... omenească. Coarde...

— Păi, zise ea râzând, astea se găsesc peste tot!

— Crezi?

Părea mirat.

...De altfel, nu erau o groază de locuri unde se putea merge în stricta capitală musulmană, care se refuza oricărei plăceri. Chiar dincolo de sukuri şi de ghettouri se deschideau grădinile. Fluviul negru le legăna leneş reflexele, printre stele; mesele erau aşezate în golul boschetelor şoptitoare sau pe sub bolţi; pe ringul cimentat, în lucirea crudă a reflectorului se învârteau perechi nepotrivite. Erau acolo - măslinii şi umflaţi - milionari de o zi şi colonei cu tâmple argintii, care-şi uitau birourile din City între braţele statuetelor de teracotă (mereu aceleaşi, din vremea împărătesei Julla Domna, care-l fermecase pe Septimiu Sever: coafură complicată şi ochi goi). Se aflau acolo fercheşi „ataşaţi fără destinaţie specială”, care amestecau alcooluri rare, cei dintâi în o schiţa paşi de swing şi care aveau poate să se sinucidă, într-o palidă dimineaţă, în cine ştie ce mansardă din Beirut, pentru copia unor documente furate. Şi armatori zdraveni cu brâiele pline de aur, stăpânii unei mări ucigaşe. Şi băieţi veniţi direct de pe front, pârjoliţi de deşert, râzând şi vorbind tare, dar de pe acum însemnaţi de moarte. În afara câtorva aventuriere internaţionale fără vârstă şi a două-trei Afat, femeile erau toate orientale, puţind fi schimbate între ele,

mlădioase şi verzui, luate şi părăsite în fiecare dimineaţă, dar a căror piele catifelată nu putea fi uitată. În vara aceea se purtau decolteuri de pudice fete de pension, dar spatele rămânea gol. Toată lumea părea să se distreze de minune, se serveau nenumărate hors-d'oeuvres ca pentru păpuşi - o vânătă împănată, o măslină umplută, un minuscul peşte prăjit, frigărui de sturzi şi de broaşte -, toate stropite cu un arak de anason, îngheţat, ucigător. S-ar fi zis că Allen nu frecventase într-adevăr niciodată asemenea locuri de perdiţie: Anne fu nevoită să-l înveţe numele fiecărui fel de mâncare şi al fiecărui dans. Se arătă de altfel un elev excepţional de înzestrat, punând în toate descoperirile lui un fel de prospeţime, de bucurie copilărească, o asemenea patimă în a dansa bine, în a gusta fiecare înghiţitură de anason, fiecare notă a micilor viole monocorde încât râdeau amândoi.

— Te distrezi bine, nu-i aşa? întrebă Anne.

— Nemaipomenit! Am o noapte albastră, un fluviu de argint, instrumente ce miaună într-un acord rar întâlnit, lucruri neputând fi numite, şi totuşi încântător de savuroase, şi cea mai frumoasă dintre fete în braţe! E mai mult decât se poate cere! Pe deasupra, profităm de mirodenia asta rară: noaptea e unică şi nu va reveni atât de curând.

— Asta nu-i chiar atât de sigur.

— Nu. Dar există o probabilitate la un milion. Gândeşte-te că a fost nevoie de cel puţin zece mii de ani de existenţă terestră - perioadă necesară pentru ca un glob să se ridice după o catastrofă definitivă, aşa cum sunt toate, - şi de cinci ori mai mult pentru ca un australopitec să ajungă la nivelul unui gentleman, ca să te întâlnesc şi ca să... dar n-am să te plictisesc cu asemenea socoteli. Să zicem că e pur

şi simplu „o noapte printre nopţi”, odată cu Saadi şi Lermontov...

Anne încetini, până la a se opri sub lumina albă.

— Eşti un luptător ciudat, Allen, spuse ea.

— Frank. Spune-mi Frank. Se pare că aşa se obişnuieşte. De ce?

— Nu ştii să dansezi swing. Nu cunoşti numele străzilor din Damasc. Îi citezi pe Herodot, da Vinci şi pe poeţi...

— Nu ştiu ce să zic. Nu ştiam că purtarea mea e nefirească. Dar n-ai spus chiar dumneata, Anne:

...noaptea-i liniştită - deşertu-l ascultă pe Dumnezeu - o stea vorbeşte unei alte stele...?

— Eu? Dar am gândit numai...

Gene aurite bătură peste ochii cenuşii:

— Să zicem că ţi-am citit gândul...

De ce trebui vechiul tango să se oprească pe o notă tremurată, aproape dublată de scârţâitul unor roţi? Un freamăt lung alergă printre toate grupurile târând în dâra lui un omuleţ uleios, care-şi frângea mâinile. Un singur cuvânt circulă pe ring, două iniţiale:

— M.P.[5]

Cei din orchestră îşi aşezau instrumentele cu mişcări plutitoare, ca într-un film proiectat cu încetinitorul. Perechile se reîntorceau la mesele lor. O femeie îşi pierdu mănuşa, lucruşor alb, care rămase pe ring fără ca nimănui să-i dea prin minte s-o ridice.

— Ce se petrece? întrebă Frank, conducându-şi partenera prin valul de oameni.

— O, spuse ea, nimic. O descindere a Poliţiei militare.

— Ce rost are?

— Verificarea actelor şi alte treburi dintr-astea...

---

[5] Military Police - Poliţia militară.

— Să fim fericiţi dacă ne lasă orchestra, constată un filozof în **tarbuş**. Noaptea trecută l-au luat pe saxofonist din pricina unei poveşti cu spioni aflaţi în libertate...

— Şi i-au prins?

— Nu, bineînţeles, dar l-au împuşcat pe saxofonist.

Făcându-şi drum printre dansatori, Anne încerca să ajungă la masa lor, unde-şi lăsase portofelul cu acte. Fireşte, funcţionarii cenzurii erau cunoscuţi ca nişte cai breji, dar - după cum spunea Lord - „trebuiau să dea exemplu şi să joace jocul...” Două mari siluete ale unor M.P. se inserară în câmpul vizual, ireale ca nişte figuri de carton; altele blocau ieşirea. Trecând prin faţa estradei pe care instrumentiştii încremeniseră, Frank Allen se opri deodată şi, printr-un gest poruncitor, îi somă să cânte. Tropăiau, nehotărâţi; şeful orchestrei veni în goană, apoi omuleţul pomădat, care era administratorul. Frank îi privea în ochi, rece, încăpăţânat. În vacarmul general, Anne nu auzea nimic şi fu surprinsă văzând că instrumentiştii pun din nou mâna pe baterie, cu gesturi mecanice. Administratorul se pierdu cu firea.

— Să dansăm, spuse Frank. Le-am spus să-i dea înainte. Nu sunt aici singurul combatant care n-are decât douăzeci şi patru de ore înaintea lui. Noaptea-i frumoasă şi dumneata lângă mine. Crezi că am să las să mi se fure... pleaşca asta? Nu ştii cum li se spune pe-aici luptătorilor din deşertul libian?

— Dar, Frank...

— Nici un dar. Fiecare blestemat „condamnat la moarte” are dreptul...

Unul câte unul, instrumentele îşi reluaseră melodia sincopată, care se îmblânzi, urcă, umplu de un val albastru grădinile întunecate. Anne avu vreme să observe doar că

ea şi Frank ocupau singuri ringul. Cât de bine dansa valsul de acum, lent ca o pavană. Trecură pe dinaintea celor din M. P., nemişcaţi, şi Allen le adresă un salut scurt.

— Vezi bine, spuse el. M-au înţeles.

Încet-încet, alte perechi li se alăturară. Toba mare vibră fără veste, scandă un triumf sălbatic. Frank saluta, cam repede. Cei din M.P. se depărtară, zâmbind.

— Dacă mă gândesc acum, constată el, am făcut bine rămânând pe ring. Cred că mi-am uitat actele la hotel.

4.

La orele 20, sfinţia sa Gondji fusese chemat la căpătâiul unui muribund. Ciudat lucru, în timp de război se uită că oamenii pot muri în patul lor. Sfinţia sa nu presupuse nici o clipă că putea fi vorba de un muribund adevărat. Mesajul venea de la hotelul Abasizilor, frecventat îndeosebi de neguţători şi de diplomaţi neutri. Traficul de stupefiante şi pietre preţioase luase acolo proporţii nemaiauzite. Uneori, câte un scoţian rătăcit o lua la sănătoasa văzând preţurile camerelor. Dar, la acest nivel, preţurile - mai degrabă decât împestriţarea paşapoartelor - garantau imunitatea pasagerilor. Cucernicul Gondji n-avea decât rare contacte cu asemenea meteori străluciţi. Aparţinând unei faune mai sedentare, evangheliza (pe seama unei secte obscure) un cartier deosebit de căpăţânos, în care, de la Cruciade încoace, nu se mai văzuse nici un convertit. Principala lui calitate consta în faptul că se topea în pereţi şi în mulţime: la două secunde după trecerea lui, portarul unei moschei jura că nu văzuse pe nimeni. Un anume mimetism îl făcea să piară. Marile focuri ale războiului vor arde şi se vor stinge, armatele vor potopi bolniţe şi capitolii, dar oamenii de felul lui Gondji vor dăinui mereu.

El, cel puţin, era sigur de asta.

Cum în ziua aceea n-avea de gând să treacă neluat în seamă, îşi legase peste haină un brâu larg de mătase portocalie. Se întrebă ce să-şi pună pe cap. Turban sau marea pălărie clasică, de fetru? Fetrul era mai discret, dar ochelarii se potriveau mai bine cu turbanul; îl luă deci pe acesta. Un **groom** de culoarea azurului îl primi cu legiuitul **salam** şi-l pilotă prin săli şi culoare cu aurării. Evidentul prost gust al locului şi mulţimea heteroclită foind acolo, toate-l întăriră pe sfinţia sa în greşeală: nu era decât un contact obişnuit şi avea să slujească drept obişnuită cutie de scrisori. Cu toate acestea, când cineva invizibil îl introduse în anticamera cu perdele trase şi când un puternic miros de medicamente îl izbi în faţă, îşi spuse că se înşelase poate. În acelaşi timp se deschise o uşă în fund şi, desfigurată de o paloare verzuie, o infirmieră scrobită ieşi clătinându-se, ţinându-se de perdeaua unei uşi, pentru a se prăbuşi fără a scoate vreun strigăt. Un alt ins, de nerecunoscut sub masca lui de chirurg, o interceptă în clipa când era gata să atingă covorul şi o cără de parcă ar fi fost o păpuşă de cârpă, zvârlită curmeziş pe umerii lui largi.

— N-o lua în seamă, zise entitatea ascunsă pe după perdele, e nebună… aici toate femeile sunt nebune… din pricina căldurii. Cu ceva barbiturice… Vino.

Scena nu durase decât o secundă şi, după o scurtă mişcare de retragere, părintele Gondji se pomeni catapultat în încăperea vecină, din care oamenii ieşeau ca înnebuniţi. Aici mirosul de medicamente era pur şi simplu înspăimântător, amestecat cu o altă duhoare fadă şi greţoasă, care făcu să se ivească în creierul cucernicului, cu o uimitoare limpezime, cea mai dezgustătoare dintre imaginile copilăriei lui, pe care o credea uitată, ştearsă: un

val de lavă fâşâind dintr-o crăpătură şi carcase de bivoli scoţând fum, arzând, zbătându-se încă... bivoli sau băieţi? erau acolo şi nişte păstori... în vreme ce Gondji-copil se chircea în faţa infernului bestial, care determinase poate propriul lui infern şi drum în viaţă („Tot ce vreţi! Ştiu că-i o ruşine pentru mine şi ai mei! Tot ce vreţi, slujbele mărunte, spionajul, dar focul nu!”), Gondji-adultul se afla înaintea unui mare pat alb, pe care zăcea o mumie înfăşurată în pansamente. Mirosul dezgustător venea din patul acela. Şi fu cumplit: marea bilă învelită în mai multe rânduri de tifon se mişcă încet. Avea cam două interstiţii: acolo unde se afla gura şi, poate, un ochi. O pată nesănătoasă, trandafirie, se lăţea în jurul fiecărei deschizături. Şi obiectul cumplit vorbi. Spuse:

— Spovedeşte-mă.

Individul cu mască de chirurg îl împinse pe Gondji între umeri, aşa că sfinţia sa se pomeni brusc în genunchi, pe covorul de la piciorul patului. Totodată simţi că i se ia frumosul brâu portocaliu şi turbanul. Când îşi pierdu ochelarii, văzu că în deschizătură se mişcau nişte buze negre.

— Mai aproape. Sub pernă. Ia sulul. (Era un mic sul de peliculă fotografică). Sunt SS 36. (Gondji ştia numai că o asemenea categorie există! Canaris. Himmler, bineînţeles. Cine încă? O picătură de sudoare rece i se scurse între omoplaţi.) Idioţii... aterizare forţată. Ceilalţi... prinşi sau... Trebuia să plec mâine, la ora 6. Ai să te duci în locul meu.

— Dar, Excelenţă...

— Nici un dar. Nimeni nu ştie că eşti aici. Cineva a şi plecat cu o sutană neagră şi cu brâul dumitale galben. Sulul, de dat lui Erwin. În mână.

— Excelenţa Sa nu mă va primi...

— Te va. Îţi dau voie să-i trimiţi primele două fotografii. Dar nu se poate trimite tot. Ai să-i vorbeşti în numele meu. Hai, desfăşoară-l... ai să pricepi. Aici Afrika Korps, acolo Aliaţii. La mijloc, accesul către Orientul Apropiat: fâşia asta îngustă, pe malul Mediteranei; de o parte marea, de alta depresiunea El Quatara. Bun! Drumul duce neapărat la un zid de carne şi aramă, un baraj alcătuit din toate forţele aliate, masate. Depresiunea e aprioric de netrecut, cel mai scârbos deşert din lume după Gobi, în care tancurile şi bateriile se împotmolesc. La capătul celălalt, o îngustă lizieră de oaze. **În starea actuală a armamentului nostru, o armată motorizată nu poate fi pusă să străbată El Quatara**. Exclus. A întinde pe încă 1 000 km un front de pe acum primejdios de extins, a te duce să lupţi acolo, în plină Africă, ar fi o nebunie. Şi nu există decât o şansă la o mie să putem străpunge barajul către El Alamein: da, colina asta.

Presupun că aşa vede Erwin lucrurile; Erwin Rommel nu-i prost. Dar a învins prea des. Kniebolo (aşa-l numeam pe Hitler în scrisorile noastre), Kniebolo nu suportă învingătorii. Aici, la poalele Colinei celor Două Drapele, îl pândeşte pe Rommel: la prima lui mare înfrângere. Am fost trimis să pun lucrurile la punct. Dar am murit.

— Excelenţă...

— Taci, comandant Idziko. Nu bat câmpii. Ars în proporţie de 70% în oraşul ăsta blestemat... Îmi făcea plăcere să mă c... în capul lui Erwin. Dar o dată mort... **Ai să-i spui, aşadar, mareşalului că dincolo de El Quatarra nu va mai trebui să se bată. Oazele au fost complet evacuate: Alexander a tras totul către El Alamein. Drumu-i liber**.

— Pricep.

— N-are importanţă ce pricepi. Ai să fii pansat. Îmbarcat pe targă. Singur. Nu s-a eliberat decât un singur bilet de liberă trecere.

— Dar dumneavoastră, domnule general...

— Eu nu mai exist. Dă-i lui Erwin filmul. Şi spune-i că mă c... pe Kniebolo.

Două pete însângerate năpădeau tifonul. Bulgărul alb se rostogoli pe pernă. Mai fu rostit un singur cuvânt, dar atât de încet că numai infirmierul mascat, îl percepu:

— Morfină...

Peste o jumătate de ceas cadavrul pe jumătate calcinat, învelit într-un covor, fu coborât cu liftul de bagaje; legat zdravăn, Gondji zăcea în pat, ca o mumie. Un infirmier milostiv lăsase sub pat, la îndemână, o sticlă cu lichid chihlimbariu. Dar comandantul Idzico nu bea alcooluri străine. Nemişcat, foarte liniştit, avea doar impresia neplăcută că cineva ascultase convorbirea lui (ce nu putea totuşi fi auzită) cu un mort.

5.

Grădinile se închideau toate la miezul nopţii şi Anne avu ideea s-o pornească spre singurul loc deschis zi şi noapte: cercul militar. Dar mulţi alţii avuseseră aceeaşi idee, toate sălile erau pline. Se aflau acolo ofiţerii unui regiment neozeelandez în trecere, care ocupau o masă mare în fundul sălii; aşezaseră în fotoliul prezidenţial efigia de ceară a unui camarad căzut într-una dintre primele lupte şi pe care îşi făgăduiseră s-o ducă, împreună cu ei, la victorie. „I-am spus: Mii de milioane de tunete, Mac ticălosule, ai să fii alături de noi la toate serbările! Şi, când o să-i scoatem lui Adolf maţele, ai să ai partea ta de caltaboş!” - explica un

energic preot militar. În ţinută de campanie, cu toate decoraţiile pe piept, păpuşa de mărime naturală şedea ţeapănă în fotoliu; avea o faţă de ceară, destul de fină, o mustaţă roşcovană şi, pe piept, o pată întunecată. Anne înţelese deodată că era chiar uniforma mortului şi se simţi rău. Allen şi cu ea străbătură sala; câţiva americani fluierară admirativ atunci când trecu pe lângă ei. G., un coleg de serviciu pe care nu-l iubea pentru că bănuia că înclină către anumite metode brutale, dar pe care fu totuşi bucuroasă să-l întâlnească printre toţi acei necunoscuţi, se ridică de la o masă. G. îi invită la masa lui: nu era într-adevăr nici una liberă; în seara aceea cercul era un bâlci...

— Jumătate din localurile oraşului sunt închise, explică el. Vânătoarea de spioni e în toi...

— De ce vânătoarea? se miră Frank.

Părea că din nou cade din cer. Numărul lucrurilor pe care nu le ştia era într-adevăr uluitor, la fel cu cel al cunoştinţelor lui întâmplătoare. (Să fi fost atunci, sau în grădină, când Anne îşi dădu seama că vorbeşte o franceză cât se poate de curată? Nici umbră de accent, dar alegea de fiecare dată expresiile exacte... ca un străin instruit!)

— Ia spune, de unde vii? Din Lună? râse binevoitor G., ai cărui obraji tremurară. Damascul e cu susu-n jos, nu ne mai pasă de ofensiva lui Rommel - există măcar un maistru spion care se plimbă pe-aici în libertate. Ce-i mai caraghios, spuse el întorcând hotărât spatele unei mese cu australieni care-i arătau Annei o admiraţie masivă şi disciplinată, e că s-ar părea că încărcătura nu ne era de fel destinată: au aterizat forţat, pe burtă, şi jumătate dintre ei au ars de vii. Cu toate astea, din cei şase supravieţuitori - auziţi bine, şase - tocmai cei mai puţin adaptaţi mediului au scăpat serviciilor noastre: doi SS: dolicocefali, blonzi şi aşa mai

departe...

— O groază de sud-africani sunt blonzi, spuse Anne.

— Fireşte. Şi vorbesc cu un accent... Deunăzi, când au încercat să ia cu asalt popota cântând Lorelei, am crezut că sosise Rommel. În tot cazul, indivizii respectivi s-au dat la fund ca pietrele în mare. Au fost scotocite locurile unde se fumează haşiş, toate barurile, toate localurile mai mult sau mai puţin suspecte... fără rezultat!

— Dar, în sfârşit, îl întrerupse Anne, nu există nici un mijloc pentru a-i recunoaşte? Vize, hârtii de identitate? Necunoaşterea ţării, a limbilor...

— Draga mea, şi dumneata parcă ai cădea din cer! I se adresă lui Frank: Ştim cu toţii că pregătirea lor e perfectă. Berlinul are cele mai bune şcoli de spioni. Ăştia trebuie să cunoască Orientul Apropiat pe degete, de la pistele din Shat-el-Arb până-n fundăturile Damascului. Cât priveşte actele lor, sunt fără doar şi poate în regulă. Chiar autentice, dacă pot spune aşa. O tactică nouă... Nemţii au fost întotdeauna oportunişti, nu? De acum înainte nu se mai întocmesc actele pentru un agent, ci agenţi care corespund actelor. Da, da, e lesne de făcut. Era riscant să emiţi ştampile şi fotografii şi încă şi mai riscant să înlocuieşti un om care **a trăit într-adevăr** printr-un necunoscut: putea să-şi întâlnească rudele, camarazii, simple cunoştinţe curioase... o ţară din Europa cam seamănă cu satul în care toată lumea se cunoaşte. Acum câmpul e vast. Există o şansă la o mie ca cineva să cunoască realmente un rezistent care intră în Forţele Libere. Aşa că...

— Aşa că? întrebă Anne, cuprinsă de o ameţeală rece.

— S-a născut o nouă tactică: cea a dublurilor. Băieţii care trec Pirineii pe jos, care se îmbarcă pe iole de agrement sau închiriază sloop-uri pescăreşti, nişte bărci ce iau apă... pier

aproape cu toţii, nu-i aşa? Unii sunt prinşi, torturaţi niţel pentru a se obţine de la ei informaţii suplimentare, li se şterpelesc actele şi (luaţi seama, aici e şmecheria) nici nu li se dezlipesc fotografiile de identitate. Se caută nişte înlocuitori semănând... la maximum. E uşor: semnalmentele sunt vagi, iar înălţimea francezilor, în creştere. Urmează de aici...

— Dar, strigă Anne, nu înţeleg. Dacă adevăratul posesor al actelor ajunge vreodată...

G. o privi cu mila cuvenită unei arierate.

— Unde?

— Păi aici,... la Cairo, la Damasc... Fireşte, prizonierii sunt internaţi, dar se mai scapă din lagăre.

— Din lagăre... de prizonieri de război..., frumoasă doamnă, te crezi în 1940! De atunci metodele au fost perfecţionate: un glonte în ceafă e mai expeditiv. Şi chiar dacă reţeaua lor ar fi prevenit unităţile noastre de luptă, chiar dacă ar fi fost aşteptaţi, dublura soseşte, nu-i aşa? Aşteptai un combatant, vine un combatant. Festa a fost jucată.

Dublura...

Anne se ridică brusc; se cam clătina.

Aşadar, asta era! Făpturi tinere şi pline de viaţă - fraţi, logodnici, iubiţi - căzuseră în cursă. Suferiseră o agonie cumplită, chinuri pe care oamenii civilizaţi nici nu vor să şi le închipuie, muriseră deznădăjduiţi şi, în vreme ce feţele li se descompuneau în gropile comune, o dublură le lua locul, entitate fără chip şi fără nume le **trăia viaţa, lupta cot la cot cu tovarăşii lor, dormea în braţele iubitelor lor şi trăda, şi ucidea**...

Cineva îi pusese mâna pe umăr. Cineva spunea:

— Eşti obosită, Anne? Hai să plecăm.

...**Frank. Nici nu-l cunoştea. Circula prin oraşul ăsta pentru că se afla la braţul ei şi toată lumea**...

— Hai, Anne.

...**o cunoştea pe ea. Acum îl privea, îi vedea pentru întâia oară capul blond, uşoara înţepeneală militară, dispreţul total pentru tot ce se afla în jurul iui. Şi, de cum vorbea, franceza lui de străin, prea curată**...

Parcă trecuseră o mie de ani. G. fusese chemat la telefon şi se lupta cu o centrală aflată la capătul puterilor. Nu voia totuşi să strice, să dea naştere la un scandal... Australienii de la masa vecină pariau, cu glas tare, că tânăra **frenchie** avea să-şi părăsească partenerul. El spuse, aplecându-se puţin şi aproape fără a-şi descleşta buzele.

— Mă numesc, **într-adevăr**, Francis Alain. Şi nu **numai aici**, **ci acum**. Am să te lămuresc. Vino.

În vestibul încă ar mai fi putut întâlni un chip cunoscut. Să strige, să spună... dar ce? În seara aceea erau neobişnuit de puţini francezi la cerc, chelnerii erau arabi şi n-o cunoştea pe fata de la garderobă. „Şi, chiar dacă aş cunoaşte-o - sfârşi Anne în gând -, n-ar înţelege nimic”. La intrare, nici un taxi, dar garajul vecin închiria cu ora, fără şofer, şi cum patronul o cunoştea pe d-ra Osten... Era latura kafkiană a aventurii: toate piedicile cădeau pentru că, la Damasc, toată lumea se cunoştea. Probabil că şi băieţii din MP care făcuseră razia ştiau că lucra la cenzură. Ca şi boy-ul care fugi să le aducă maşina. Ca şi vânzătorul de porumb de la colţ...

Aşa se pomeni într-o maşină necunoscută, gonind în linie dreaptă către ieşirea din oraş, apoi rătăcind în plin deşert. „Şi chiar dacă acum nu vrea să risipească muniţie şi mă debarcă pur şi simplu pe platou - îşi spuse Anne -, ştim ce

se cheamă asta: un călător rătăcit la 50 km de Damasc e un călător mort”. Maşina se clătina, Allen o conducea ca pe un avion. Fără veste stopă. O rezemase pe Anne de umărul lui şi-i oferea o ţigară.

— Ia, spuse el, nu-i drogată. Şi acum, de vreme ce nu mai poţi înştiinţa Armata a 9-a, cred că-i timpul să-ţi spun cum stau lucrurile. Ei bine, nu, nu sunt un spion nazist. Nici un combatant aliat. Vezi, vin de mai departe. Din pricina asta, mai ales, te-am condus niţel *„out of bonds*”[6], cum spun prietenii noştri englezi. Mi-e tare uşor să dovedesc că mă numesc Frank Allen sau Francis Alain, că vin din Egipt, că fac parte din cutare unitate, dar n-am nici un chef să te aud strigând „săriţi, un nebun”. Pentru că aşa ai fi făcut, eşti pe punctul s-o faci, şi n-ai auzit nici jumătatea poveştii. Uite, vin din 3940.

— Din… spuse ea încetişor.

Albă, luna atârna ca o hieroglifă peste deşert: universul încetase să existe brusc şi ea era singură, într-o maşină imobilizată, cu un necunoscut frumos ca un înger răzbunător şi care rostea enormităţi…

— Întocmai, ai înţeles bine. În aproximativ 2 000 de ani, când epoca barbară, atomică etc. nu vor mai avea decât o vagă semnificaţie pentru specialişti, o organizaţie ale cărei iniţiale te interesează prea puţin va trimite misiuni la o depărtare temporală în care, din trecutul dezagregat şi din viitorul abia schiţat nu vor mai fi rămas decât liniile mari putând fi rectificate. În aceste condiţii, cercetările şi chiar experienţele istorice pot fi întreprinse în ambele sensuri fără primejdie de cronoclasm, adică de cataclism temporal. Călătoriile noastre au un scop strict umanitar. Mă auzi?

— Da.

---

[6] *Out of bonds* = neobişnuit.

— Nu... Îţi închipui că sunt nebun de legat, dar un nebun logic. Nu sunt nebun. Ascultă-mă bine: n-avem decât puţină vreme la dispoziţie şi resimt oarecare dificultate în a vorbi frumoasa, dar arhaica voastră limbă. (Da, bineînţeles, am învăţat-o prin hipnoză. Clasicii, fireşte. Şi unele noţiuni de „jargon soldăţesc", dar dialectele astea se învechesc îngrozitor de repede). Epoca voastră fiind într-adevăr o perioadă de orori concentrate şi cu rezonanţe prelungite, s-a hotărât că am putea încerca să-i aducem măcar unele corective, tot pe termen lung. Mai multe grupuri au fost trimise în puncte strategice. Fac parte dintr-un asemenea grup.

— Vrei să spui, zise Anne înghiţind cu greu puţin aer şi fum, într-atât de uscată-i era gura, că eşti... detaşat din viitor ca să ne mitocoseşti epocă? Să-l ucizi pe Hitler sau ceva de genul ăsta?

El râse încetişor. Un râs uscat şi rece, lipsit de veselie.

— Prea o iei repede! Să-l sugrumi pe micul Adolf în leagăn ar fi fost perfect, dar ce serie de cronoclasme! Căci Istoria e Istorie şi tot ce s-a întâmplat nu poate fi şters dintr-o trăsătură de condei, mai ales atunci când faptul a avut repercusiuni durabile. De altfel, dacă Hitler ar fi murit de mic, îţi închipui că felia de timp care l-a format şi i-a apărat creşterea monstruoasă nu ascundea şi unele contrafaceri gata pregătite? N-am vizitat orăşelul liniştit din care venea, dar unul dintre tovarăşii mei mi-a spus că fiul brutarului... şi cel al farmacistului, poate... vezi Anne, nu e vorba atât de oameni cât de epoci. Un tiran nu poate fi primejdios decât atunci când vine la timp, pe un pământ îngrăşat de sânge şi de vise nebuneşti. Hitler n-ar fi nimic fără legiunile lui isterice. N-ar exista lagăre de concentrare dacă două sau trei generaţii n-ar fi format călăi.

— Atunci, strigă ea, nu-i nici o speranţă? Dacă e să te cred, înseamnă că vii dintr-un viitor atât de depărtat încât eşti în posesia unei justiţii mai bune decât a noastră şi, totodată, a mijloacelor necesare pentru a o face să domnească, asta e, nu? N-am spus că te cred: când eram mică, împreună cu sora mea ne jucam ades „de-a istoria cu dacă”… „Dacă aş fi un mare inventator”, „dacă ai fi regina Spaniei”-, aşa, totul era cu putinţă. Atunci mă învoiesc să cred că am întâlnit un fel de arhanghel călător, înarmat cu o spadă de foc...

— Imaginea nu corespunde, ştii…

— ...care aruncă peste secolul ăsta sângeros o privire de o blândeţe îngerească! Dumneata şi toţi ai dumitale! Acceptaţi, aşadar, ca lucrurile să se petreacă aşa cum se petrec, numai pentru că unele date ale problemei concordă între ele? Omenirea va fi decimată, Europa redusă la sclavie, milioane de oameni se vor înăbuşi pe după sârme ghimpate, o absurdă doctrină rasială va plămădi carnea în sânge… şi nu veţi face nimic, vă veţi plimba prin infernul ăsta surtucele de comunianţi sau de boy-scouts, în scopuri strict ştiinţifice!

— Oh, exclamă el, n-am spus asta! De altfel, tentaţia e prea puternică… De aceea nici nu suntem trimişi în clipe şi locuri unde un simplu gest ar putea arunca în aer o sută de ani de istorie! Misiunile noastre „aterizează” într-un trecut atât de îndepărtat încât a fost cu desăvârşire uitat, în afara a două sau trei evenimente-cheie, sau într-un viitor atât de îndepărtat încât mai poate suferi o mică remodelare… Nu spun că va fi întotdeauna aşa: suntem abia la începutul ştiinţei care e Istoria controlată. În afără de asta…

— În afară de asta, puţin vă pasă! Lacrimile, sângele nostru nu vă privesc!

— Nu spune asta, Anne.

Ea plânse de supărare. El se plecă, de parcă ar fi văzut o minune: cum se nasc perlele, diamantele sau roua. Furioasă, îşi căută batista, Frank i-o dădu pe a lui, şi ea o cercetă bănuitoare: cum să poţi crede că o fiinţă din 3940 îşi ştergea nasul? De fapt, aventura i se părea mai departe la fel de neverosimilă ca o veche carte a lui Jules Verne, dar, cu ajutorul sugestiei, începea să găsească la Allen unele subtile deosebiri faţă de oamenii epocii ei: avea, într-adevăr, ovalul unui personaj de bandă-desenată, dinţi cam ascuţiţi, irişi prea largi şi, fără doar şi poate, nu rostea palatalele ca toată lumea...

— Nu, spuse el deodată, n-am nici o gaură în cerul gurii.

— N-am spus niciodată...

— Dar ai gândit. Am uitat să te previn că în 3940 suntem cu toţii telepaţi.

— Ce oroare! Anne se zgribuli. Ce trebuie să gândeşti despre mine?

— Cinstit vorbind, numai lucruri bune. Ai o... uimitoare pudoare în expresii, sub aparenta dumitale asprime.

— Asta vrea să spună că înjur şi scuip, mai mult când vorbesc!

— Nici măcar. O privea aproape cu timiditate. În sfârşit, te-am luat pe neaşteptate... pe nepusă masă, parcă aşa spuneţi. Nu, mă înşel, aşa se vorbea acum o sută de ani... Înţelegi, ne specializăm serios într-un mileniu, aşa că le mai încurcăm. Eu sunt specialist în epoca de la 1200 la a voastră...

Anne căscă ochii mari.

— Şi ai venit şi în secolul al XIII-lea?

— Exact. În 1280. Mă numeam atunci François de Vivray... am asistat la bătălia de la Tiberiada. Crede-mă,

secolul vostru n-are monopolul ororilor. Şi n-am putut face nimic... nu, într-adevăr.

— Nimic?

Avea o expresie... da, aproape deznădăjduită! Şi părea să gândească ceea ce spunea.

— Poate că n-ai vrut!

— Nu fi măgăriţă, Anne. Trăia aici - vreau să spun pe-aproape, în Sfântul Regat al Ierusalimului, comitatul Edessei - o fată care semăna puţin cu dumneata. Oh! nu ca inteligenţă! Avea ochii verzi, ca dumneata, de transparenţa unei ape tainice şi o piele despre care se spunea că-i de fildeş. Îşi împletea perle în plete şi vorbea puţin. Dar ce frumoasă voce când gemea! Din punct de vedere intelectual era o ciubotă... fără apărare. Pentru femei, ştii, era o epocă cumplită...

— Erai tare îndrăgostit, nu-i aşa? De această...

— Isaura. O chema Isaura. Nu, nu poţi înţelege. François de Vivray a fost probabil îndrăgostit de ea. În 3490 am învins condiţionările şi inhibiţiile. De fapt, ceea ce numiţi „dragoste”, febră fizică, sublimare mintală, nu mai există. Ne potrivim sau nu, până la un anumit punct, şi asta-i tot.

— Tare plicticos trebuie să mai fie!

— Ba nu, de vreme ce stările emoţionale sunt la fel de acute. Suntem... poate mai sensibili. Dar, când călătorim, adoptăm forma potrivită perioadei date: în 1280 am fost un fel de trubadur, un soi de brută extatică. De unde - Isaura. Totul e superficial, fireşte; ne păstrăm totuşi personalitatea, altminteri ar fi un haos de sentimente... insuportabil.

— Asemenea celui pe care-l trăieşti în clipa de faţă, nu?

— Cine ţi-a spus că-n clipa de faţă...?

Anne se ridică pe pernele de piele ale maşinii şi privi drept în ochii limpezi:

— Bine! zise. Am evitat să gândesc, pe cât am putut, în consecinţă suntem cam la egalitate. Destulă vorbărie. Nu eşti îndrăgostit de o femeie, ci de o epocă. Epoca noastră. Şi, poate, de o cauză. N-am nici o dovadă că ai spus adevărul, dar se pare că ai suferit destul în rândurile Franţei Libere...

— Am făcut, cinstit, drumul unuia dintre ai voştri, spuse corect Allen.

— Prin urmare, trebuie să nutreşti oarecare simpatie pentru tabăra noastră.

— Din punct de vedere istoric, acţiunea ei a fost îndreptăţită.

— Acestea fiind spuse, de vreme ce pretinzi că vii din viitor, trebuie să ştii o groază de lucruri? Sau unul, măcar? N-am să te persecut, nu ţin să trec în saloanele din Damasc drept o ghicitoare extralucidă, dar...

— Ţi-ar fi cu neputinţă, oricât m-aş strădui să mă plec întru-totul vrerii tale...

— Nu începe din nou să amesteci secolele: aşa se vorbea într-al XVII-lea. De ce?

— Pentru că ştiu că ghicitoarele sunt ades întrebate cum va fi vremea duminică. D-ra A. se va mărita cu d-l B.? Va câştiga oare X la curse? Habar n-am şi nu mă interesează nici cât negru sub unghie. Nu ştiu ce se va petrece mâine şi nici dacă am să te sărut peste cincisprezece minute.

— Taci! strigă Anne, exasperată. Nu asta voiam să ştiu!

— Atunci ce?

— Vreau să ştiu cine va câştiga viitoarea bătălie din deşert!

— **Ei bine**, spuse el, **nu ştiu absolut nimic!**

Luna fusese acoperită de un nor subţire, stelele părură

mai mari. Se desluşea safirul lui Arcturus şi perlele Carului, Frank încercă s-o împace.

— Dacă am ieşi să facem câţiva paşi? propuse el. Noaptea e frumoasă.

Anne se strânse ca un arici.

— Da! Ca să mă laşi în mizeria asta!

— Ca să te...? Oh, Anne, de fapt asta gândeşti dumneata despre mine? De asta tot simţeam pe dedesubt o lipsă de încredere... Părea consternat. Uite, am să-ţi dau eu exemplul cel bun: ies primul.

— Nu!

Se încleştă de el cu energia disperării.

— De ce?

— Poate că am fost urmăriţi. Te-ai purtat destul de ciudat şi eu am prieteni la Damasc. Au să te împuşte la vedere!

— Atunci? o privi în ochi. Nu vrei să fiu ucis?

— Nu ştiu să conduc! i-o întoarse Anne, cu demnitate.

El râse.

— Draga mea, nu te face mai rea decât eşti! Dacă cineva s-ar fi ostenit să ne urmărească de la Damasc şi până aici, cu unicul scop de a trage asupra suspectei mele persoane, se va însărcina desigur să te conducă înapoi la cercul militar. Am poftă să-mi dezmorţesc picioarele şi pot să te liniştesc: platoul e pustiu, nu captez nici o undă.

— Pentru că acum captezi şi undele, de la distanţă?

— Cu puţin exerciţiu, da. În general ridici, dimpotrivă, o barieră mintală: altfel, în locurile publice, ar fi insuportabil. Dar aici suntem singuri. Ieşim?

— Ieşim.

Sări din maşină, fără a înceta să se cramponeze de încheietura lui. Noaptea era într-adevăr frumoasă şi răcoroasă, aerul ca de cleştar; foarte departe, grădinile

Damascului îşi dezlegau miresmele: iasomie şi trandafir. Nisipul sclipea, aproape alb. Scăldată în luminescenţe, o creastă stâncoasă se profila pe cerul negru.

— Întocmai ca un peisaj lunar, spuse Allen.

— Pentru că ai fost şi pe Lună?

— De ce nu? La urma urmei, nu-i decât periferia pământului. Oamenii au să debarce pe ea în curând şi…

— Nu spune prostii!

O privi aproape cu tristeţe; nu făcuseră decât câţiva paşi şi se întorseseră cu spatele la maşină: universul din 1942 încetase să mai existe şi, înconjurată de luciri tremurătoare, ea apărea fragilă şi preţioasă în rochia ei de bal, potrivită pentru o altă lume...

— Accepţi aprioric posibilitatea deplasării în timp şi o respingi pe cea a călătoriilor în spaţiu? Mă descumpăneşti, Anne. Şi, totuşi, secolul vostru e cel care a deschis seria descoperirilor în lanţ... E foarte simplu, cea dintâi a şi fost făcută, în teorie; va răsturna toate datele ştiinţifice în vigoare şi va fi aplicată în 1944… sau 45.

— Nici de asta nu eşti sigur?

— Ştii, există fluctuaţii în timp.

— Explică.

— E greu, Anne. Mă tem că numele unor Lorentz-Fitzgerald, Sokolov, Lobacevski nu-ţi spun nimic. Închipuie-ţi că timpul e un fluviu neîntrerupt, care poartă eventualităţi... Nu, închipuie-ţi că-i un năvod uriaş, cu ochiuri foarte mari: numai cauzele prime sunt indicate cu mult timp înainte şi târăsc cu ele cantităţi variabile de efecte. Voinţa omenească, freamătul slabelor noastre inimi pot interveni printre ochiurile năvodului. Totul poate fi schimbat... afară de urzeală.

— Isaura poate coborî din turn.

— Să nu vorbim de Isaura. Tremuri, Anne? Să ne întoarcem în maşină? Nu, ne aşezăm pe scară şi te înfăşor în halatul meu de baie. Ţi-am mai spus că nu eu, ci François de Vivray a fost îndrăgostit de Isaura. Cu atâtea slujnice şi roabe maure învăţase repede arta „dulcelui amor”, cum se spunea pe atunci. Eu nici nu ştiu să vorbesc cu femeile.

— Cu toate astea, cele opt scrisori violete...

— Păi tocmai asta e: le-am copiat pe toate după biletul unui camarad. Doar ai băgat de seamă, Anne, că nu ştiam o groază de lucruri?

— Nu ştiai ce e o descindere a MP. Că puteau să ţi se ceară actele. Că există spioni şi că sunt vânaţi. Conduci foarte bine, dar nu respecţi nici sensul, nici stopurile. Şi e tare adevărat că nu ştii să vorbeşti cu femeile.

— E o tâmpenie, Anne?

— Nu, e drăguţ.

— În 1280 puneai genunchiul în pământ şi rosteai: „Eşti inimii mele precum trandafirului rouă”. Trebuie să pun genunchiul?

— Şi în 3940?

— Oh, e mai simplu. Se face aşa...

O luă în braţe. Lungile-i gene bătură pe obrazul ei: sărutul unui înger. Cu faţa ridicată, Anne privea luna albă pe care oamenii aveau să păşească în curând, apoi insigna aurită a FFL şi-şi spunea: „Un Stăpân al Orei. Sărut un Stăpân al Orei. Sau, mai degrabă, nu: dorm. Am să mă trezesc. Am să spun: ce vis ciudat am visat în noaptea asta...”

Se smulse din braţele lui pentru a întreba:

— În ce constă descoperirea, gata făcută, de care mi-ai vorbit?

— Fisiunea atomului.

— Şi cum va fi aplicată?
— Sub forma unei bombe.
— Bineînţeles!
— O biată bombiţă, care va părea însă atât de formidabilă încât războaiele vor fi suprimate... pentru multă vreme, o distrugere totală, lăsând pe pereţi doar umbrele fiinţelor vii şi **trâmbiţele morţii vesti-vor izbânda**...
— Dar asta în 45?
— Sau 44. Anne, **eşti trandafir şi crin**...
— Da. Da... da! Nu înţelegi că pentru noi va fi prea târziu? Pentru noi, vreau să spun pentru camarazii tăi şi ai mei, pentru tot Orientul şi pentru mult mai mult decât atât? N-ai aflat că suntem în preziua unei bătălii? Ceva ca Arbela sau Marna, o uriaşă ciocnire în care totul e pierdut sau câştigat? Şi nu-i vorba numai de această gigantică înfruntare a armelor (nu ştiu cum aţi putea s-o uitaţi, chiar peste 2000 de ani!). Că doar nu crezi că, învingători, pătrunzând în Asia şi în Africa, naziştii or să-şi pună mănuşi? E vorba de două continente în care totul va fi masacrat, distrus, redus la sclavie, începând cu Siria şi Palestina, care vor fumega ca două enorme cuptoare de incineraţie! Dacă bătălia asta e pierdută - şi poate că va fi -, nu ştiu cum se vor mai aranja Stăpânii tăi ai Orei pentru a face să triumfe justiţia, nici cum va supravieţui universul, nici...
— Linişteşte-te, draga mea. Despre ce bătălie e vorba?
— Pe mine mă întrebi una ca asta? Încă nu s-a dat. N-are nume!
— Evident, spuse el, nimeni nu cunoştea dinainte Pharsalus, nici câmpul de luptă de la Philippi...
— Frank... (mai că nu striga), şti şi tu foarte bine că n-a fost niciodată o cauză mai dreaptă şi nici luptători mai

dezinteresaţi! Băieţii ăştia din ţările ocupate au pierdut tot, nu se bat decât pentru libertate! Şi au trecut prin mii de primejdii, au uneori remuşcări - li se pare că i-au trădat pe ai lor, rămaşi acolo... înfruntă moartea cea mai cumplită, nici măcar pentru un acoperiş trandafiriu de la ei sau pentru o vâlcea şi pentru lumina ei verde… ci numai pentru că nu-i de conceput ca răul să triumfe! Te-ai bătut cot la cot cu ei şi ştii, Frank! Nu mai vorbesc de tot uriaşul pământ predat, deschis ca un fruct copt, de oraşele fără apărare, de copii, de femei... Frank, fie-ţi milă!

— Anne, nu înţeleg...

— Arma asta, de vreme ce există, de vreme ce o cunoşti… ne-ar putea hotărî soarta!

— Ah!… exclamă el. La asta te-ai gândit? Într-adevăr, din 1942 până în 1945, în fluviul-timp deosebirea e abia perceptibilă. Dar, Anne, n-am laborator şi, pe deasupra, nu sunt fizician. Dacă aş dori să vă ajut - şi ştii că nu doresc nimic mai mult - n-aş putea folosi nici raza morţii, nici bomba A, urmată de bomba H, nici chiar… Suntem trimişi în timp fără arme ofensive şi n-avem dreptul să ucidem cu sânge rece. Doar pentru a ne apăra… şi încă!

Atunci, aşezată pe scara prăfuită, începu pur şi simplu să plângă, iar pentru Frank ăsta fu poate lucrul cel mai cumplit, căci în 3940 nu se mai cunoşteau lacrimile. Şi pentru că în vremea lui o asemenea pierdere de lichid vital şi de forţă psihică, totodată, prevestea moartea! Încercă s-o cuprindă din nou în braţe şi să-i usuce lacrimile cu săruturi uşoare, învăţate în 1280, dar dacă atunci era lesne să consolezi mândrele jupâniţe şi domnişoarele lor, un astfel de tratament părea fără succes aplicat la o tânără din secolul XX. În cele din urmă întrebă:

— Bătălia asta... unde urmează să se dea?

— Ţi-am mai spus că nu ştiu. Ultimele telegrame de pe front vorbeau de o depresiune şi de o colină...

— Care se numeşte?

— Ce importanţă are? El Alamein.

— Are, pentru că... Se ridicase în picioare. Noi îi spunem Colina celor Două Drapele; nu reţinusem numele arab. Da, acum cred că-mi amintesc: El Alamein e o victorie. Da, în cazul ăsta cred că pot face ceva. Umbla nervos prin deşert şi silueta lui era - de pe acum - ca estompată în subţirele nimb al luminescenţelor. De fapt, adăugă el, există două eventualităţi, două bătălii... matematic posibile şi, fireşte, trebuie să fie doar El Alamein. Cum să-ţi explic? Locuiesc la hotelul Abasizilor... Nu, asta n-are nici o importanţă. Plec mâine la şase dimineaţa. Va mai fi şi un alt pasager, transportă informaţii foarte importante, care pot deplasa câmpul de luptă. Ah! asta numiţi voi „spion”? Nu, nu-l puteţi aresta, e membru al unei misiuni neutre şi, se pare, cu arsuri în proporţie de 70%, trebuind să fie operat de urgenţă. E unul dintre faimoşii voştri SS, dacă nu mai mult. Cum ştiu toate astea? Pur şi simplu pentru că prind undele de la distanţă. Personajul mi s-a părut veninos. Am să fac în aşa fel încât să-l elimin.

— Dar, spuse Anne ştergându-şi lacrimile, nu te poţi bate cu cineva ars în proporţie de 70%.

— Am spus că e ars într-adevăr? Ce are a face. Oricum ar fi, **nu pot pricinui moartea unui om în 1942**. Dimpotrivă, pot... Există unele deviaţii pe fluviul-timp, ştii. Şi lumi intercalate şi paralele. Acceleraţia e tot cea pe care o utilizăm, dar sensul ei e modificat. Înţelege-mă, Anne, dacă accelerez şi-l iau pe străin cu mine încetăm a mai exista în lumea asta. Nimeni nu va bănui nimic, vei auzi vorbindu-se de o explozie...

— Şi n-am să te mai revăd?

— Niciodată. Dar bătălia de la El Alamein va fi câştigată.

Era toată lucire a ochilor limpezi.

— Frank, nu se poate! Ai să mai călătoreşti. Stăpân al Orelor, ai să vii din nou către noi. Vom fi câştigat bătălia, vom fi învins răul, ai să vezi Pământul pacificat. Ai să găseşti alte ţărmuri de vizitat, de iubit, ceruri de culoarea perlei, prietenii, camarazii tăi, eu... Chiar dacă nimeni nu ştie, vei fi salvat lumea asta. Vei fi pentru noi toţi...

— Nimic, Anne, nimic. Acceleraţia nelineară e ireversibilă; cel ce salvează o lume, moare pentru ea. Nu te întrista: sfârşitul ăsta nu-i prea penibil (gândeşte-te că aş fi putut să calc peste o mină, să fiu ciuruit de schijele unei grenade, aş fi putut să ard sub un aruncător de flăcări, să agonizez lent în sârme ghimpate)... Dintre toate tragediile cu putinţă, am ales-o pe cea mai puţin sângeroasă. Ne vom mai gândi unul la altul, sper. Ai să visezi un fulger ştergând o înfrângere. Îmi voi aminti de o fată din secolul XX arzătoare şi lipsită de dragoste. Apoi se vor şterge până şi imaginile. Niciodată o despărţire nu va fi fost mai definitivă...

— Dar te iubesc, Frank!

— Şi eu, Anne. Acum... arată-mi ce înseamnă un sărut de adio în 1942.

COMUNICAT AL ORAŞULUI FORTIFICAT DAMASC (septembrie, 1942):

...Pe ruta Damasc-Cairo un avion de transport se dezintegrează în plin zbor. Nici supravieţuitori, nici rămăşiţe.